

породи і їх помісей.

Відомо, що основними показниками економічної ефективності вирощування м'ясних бугайців є собівартість виробленої одиниці продукції, виручка від її реалізації і в кінцевому результаті – прибуток і рентабельність.

Заслугує на увагу в наших дослідженнях про те, що кращі економічні показники отримано в дослідній групі, в якій затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 7,3 ц. к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 1150 грн. Чистий дохід на 1 голову в цій дослідній групі був найбільшим і становив 456,8 грн. В результаті рентабельність вирощування склала відповідно 39,7 %. Дещо нижчі економічні показники отримано при відгодівлі бугайців контрольної групи. Так, витрати кормів на 1 ц приросту живої маси 1 голови становили 9,2 ц. к. од., а собівартість 1 ц приросту живої маси 1150 грн., при чистому прибутку на 1 ц живої маси 215,3грн. з рентабельністю 18,7 %.

Таким чином для Лісостепової зони Чернівецької області при вирощуванні бугайців м'ясного сименталу нової генерації великої рогатої худоби необхідно згодовувати в літній стійловий період екструдований корм з власним наповнювачем, що веде до збільшення енергії росту – 824 г, що на 124 г (17,7%) більше від ровесників-аналогів, які споживали концентрований корм прийнятий в господарстві.

Клопенко Наталія

к.с.-г.н., асистент

Буштрук Марина

к.с.-г.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква

ОЦІНКА КОРІВ-ПЕРВІСТОК ЗА ВИМ'Я-МАСО-МЕТРИЧНИМ ІНДЕКСОМ

Генетичне поліпшення молочної худоби потребує подальшої розробки і удосконалення методів оцінки екстер'єрного типу тварин та раннього прогнозування показників продуктивності. Висока оцінка за екстер'єром забезпечує підвищення тривалості та ефективності господарського використання тварин, додатньо корелює з їх молочною продуктивністю [2; 3; 4].

У результаті досліджень Н. П. Радченко із співавт. [1] встановлено, що у корів сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи середнє значення вим'я-масо-метричного індексу склало $9,3 \pm 0,5$, із коливаннями 3,7-18,5. Високе значення коефіцієнта варіації вказує на мінливість даного показника, що, у свою чергу, свідчить про необхідність консолідації тварин за екстер'єром.

У племінних стадах ТОВ “Сухоліське”, СК АФ “Матюші” та ТОВ АФ «Глушки» української чорно-рябої молочної породи було вивчено залежність молочної продуктивності та живої маси первісток від величини вим'я-масо-метричного індексу. На основі промірів вим'я обчислено вим'я-масо-метричний індекс (ВММІ), який виражається в умовних одиницях за І. П. Петренком зі співав [5].

Встановлено, що зі зростанням величини вим'я-масо-метричного індексу у корів спостерігається підвищення величини надою за 305 днів, масової частки жиру і білка, кількості молочного жиру і білка, а також живої маси. У стаді ТОВ АФ «Глушки» корови зі значенням вим'я-масо-метричного індексу 13,0–14,9 мали вищий надій на 1251 кг, масову частку жиру в молоці – 0,05 %, білка – 0,02 %, кількість молочного жиру – 38 кг, молочного білка – 29 кг, за живою масою – на 63 кг ($P < 0,05$) порівняно із ровесницями зі значенням індексу 5,0–6,9. У стаді ТОВ АФ «Матюші» корови зі значенням вим'я-масо-метричного індексу 13,0–14,9 переважали ровесниць зі значенням індексу 5,0–6,9 за надоєм на 1204 кг ($P < 0,05$), масовою часткою жиру в молоці – 0,10 % ($P < 0,05$), білка – 0,02 %, кількістю молочного жиру – 49 кг ($P < 0,05$), молочного білка – 36 кг, за живою масою – на 126 кг ($P < 0,001$).

У стаді ТОВ «Сухоліське» корови зі значенням вим'я-масо-метричного індексу 13,0–14,9 мали перевагу за надоєм на 591 кг, масовою часткою жиру в молоці – 0,02 %, білка – 0,02 %, кількістю молочного жиру – 6 кг, молочного білка – 5 кг, за живою масою – 92 кг ($P < 0,001$) за аналогічні показниками ровесниць зі значенням вим'я-масо-метричного індексу 5,0–6,9.

Результати моделювання різних варіантів відбору корів-первісток за показниками вим'я-масо-метричного індексу та динаміки молочної продуктивності показують чітку тенденцію зростання рівня молочної продуктивності первісток із підвищенням інтенсивності відбору за величиною вим'я-масо-метричного індексу. У стаді ТОВ АФ «Глушки» надій у середньому зростає на 44 кг у розрахунку на кожні 10 % відібраних первісток, ТОВ АФ «Матюші» – 110 кг, у ТОВ «Сухоліське» – 55 кг. У ТОВ АФ «Глушки» вим'я-масо-метричний індекс за інтенсивності відбору первісток 50 % збільшується на 1,5 ($P < 0,01$) порівняно із групою, до якої входить 100 % первісток. Масова частка жиру та білка в молоці при цьому зростають на 0,04 % та 0,02 %, відповідно. Отримано суттєві відмінності молочної продуктивності первісток I та VI груп, яка становить за надоєм 224 кг, кількістю молочного жиру – 24 кг ($P < 0,05$), молочного білка – 18 кг. У стаді ТОВ АФ «Матюші» значення вим'я-масо-метричного індексу в групі первісток з інтенсивністю відбору 50 % збільшується на 1,5 ($P < 0,05$) порівняно із його величиною у групі, до якої включено 100 % первісток. Перевага за надоєм корів VI групи над коровами I групи за надоєм становить 551 кг ($P < 0,01$), масовою часткою жиру – 0,03 %, білка – 0,03 %, кількістю молочного жиру – 47 кг ($P < 0,001$), молочного білка – 22 кг ($P < 0,001$).

Зростання промірів, живої маси та об'єму вим'я за підвищення інтенсивності відбору первісток за величиною вим'я-масо-метричного індексу. Дослідженнями встановлено, що первістки VI групи (інтенсивність відбору 50 %) у стаді ТОВ АФ «Глушки» переважали ровесниць I групи (без відбору) за висотою в холці на 2 см ($P < 0,05$), навскісною довжиною тулуба – 3 см, обхватом грудей – 2 см, живою масою – 38 кг ($P < 0,001$), за об'ємом вим'я – на 0,9 дм³.

У стаді ТОВ АФ «Матюші» корови VI групи мали перевагу за висотою в холці на 1 см, навскісною довжиною тулуба – 1 см, обхватом грудей – 1 см, живою масою – 85 кг ($P < 0,001$) та за об'ємом вим'я – на 1,2 дм³ ($P < 0,01$) за аналогічні показниками ровесниць I групи. Подібна тенденція спостерігається у стаді ТОВ «Сухоліське». Корови VI групи (інтенсивність відбору 50 %) переважали ровесниць I групи (без відбору) за висотою в холці на 2 см ($P < 0,01$), навскісною довжиною тулуба – 1 см, обхватом грудей – 2 см, живою масою – 52 кг ($P < 0,001$), за об'ємом вим'я – на 1 дм³.

($P < 0,01$).

Отже, встановлено залежність рівня молочної продуктивності, живої маси, промірів та об'єму вим'я корів-первісток від величини вим'я-масо-метричного індексу; виявлено динаміку змін досліджених селекційних ознак залежно від інтенсивності відбору за вим'я-масо-метричним індексом. Зі зростанням вим'я-масо-метричного індексу із 5,0–6,9 до 13,0–14,9 спостерігається підвищення надою за 305 днів лактації у середньому на 1015 кг, масової частки жиру в молоці – 0,06 %, білка – 0,02 %, кількості молочного жиру – 31 кг, молочного білка – 23 кг, живої маси – 94 кг, промірів будови тіла (висоти в холці, навкісної довжини тулуба, обхвату грудей та об'єму вим'я).

Список використаних джерел

1. Визначення вим'я-масо-метричного індексу у корів-первісток сумського внутріпородного типу української чорно-рябої молочної породи [Текст] / Н. П. Радченко, Ю. І. Склярченко, Н. О. Дорошенко, І. В. Несін // Зб. наук. пр. ЛНАУ, серія «Сільськогосподарські науки». – Луганськ, 2007. – № 77 (100). – С. 220-223.
2. Екстер'єр молочних корів: перспективи оцінки і селекції [Текст] / Й. З. Сірацький, Я. Н. Данилків, О. М. Данилків [та ін.]; за ред. Й. З. Сірацького та Є. І. Федорович. – К. : Науковий світ, 2001. – 146 с.
3. Зубець, М. В. Методи і значення екстер'єрної оцінки молочної худоби [Текст] / М. В. Зубець, Ю. П. Полупан // Нові методи селекції і відтворення високопродуктивних порід і типів тварин: мат. наук.-виробн. конф. – К., 1996. – С. 74-75.
4. Петренко, І. П. Удосконалений індекс будови тіла молочних корів [Текст] / І. П. Петренко, М. С. Гавриленко, О. І. Мохначова // Розведення і генетика тварин: міжвід. темат. наук. зб. – К. : Науковий світ, 2002. – Вип. 36. – С. 133-134.
5. Прогнозування продуктивності молочних корів [Текст] / І. П. Петренко, Ю. П. Полупан [та ін.] // Вісник СНАУ, серія «Тваринництво», 2003. – Вип. 7. – С. 163-169.

Лесик Оксана

к.с.-г.н., с.н.с.

Калинка Андрій

к.с.-г.н., с.н.с.

Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН
м. Чернівці

Шпак Людмила

к.с.-г.н., п.н.с.

Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії апарату Президії НААН
м. Чернівці

ІНОВАЦІЙНЕ ДОСЯГНЕННЯ У СТВОРЕННІ М'ЯСНОГО КОМОЛОГО СИМЕНТАЛУ ХУДОБИ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ БУКОВИНИ

Нині в умовах фінансово-економічної кризи набуває великого значення вивчити, селекційно - генетичні методи створення комолих сименталів худоби нової генерації з використанням кращого генофонду симентальської породи м'ясного напрямку